

DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53\(3\).3-18](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53(3).3-18)

УДК 69.003

Олександр СІБІКОВСЬКИЙ

докторант кафедри менеджменту в будівництві

ORCID: 0000-0002-3137-0667

Свген ГУРА

асп. кафедри менеджменту в будівництві

ORCID: 0009-0001-7143-2252

Михайло МОВЧАН

0009-0000-1631-4440

Олексій БОДЯНСЬКИЙ

асп. кафедри менеджменту в будівництві

ORCID: 0009-0005-2465-7423

Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЙОГО БАЗОВИХ ВИМОГ І ВИКЛИКІВ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СФЕРИ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДОЛОГІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ-СТЕЙКХОЛДЕРІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Сучасні умови функціонування будівельної галузі визначають необхідність розгляду інвестиційного середовища як ключового чинника стратегічного управління розвитком підприємств-стейкхолдерів. Будівельна сфера, будучи капіталомісткою та довготривалою в реалізації, вимагає ґрунтовного аналізу особливостей залучення інвестицій, їх структури та механізмів адаптації до динамічних змін ринку. Інституційні аспекти формування цього середовища відіграють центральну роль у забезпеченні стійкості фінансових потоків, ефективного розподілу ресурсів і мінімізації ризиків.

Важливим напрямом дослідження є ідентифікація базових вимог до інституційної сфери, які визначають конкурентоспроможність інвестиційного процесу. Регуляторні механізми, законодавчі ініціативи, система забезпечення інвестиційних гарантій та фінансові інструменти впливають на ефективність залучення капіталу в будівельний сектор. Крім того, виникають значні виклики, пов'язані з нестабільністю економічного середовища, зміною політики фінансування, технологічними трансформаціями та екологічними стандартами. У цьому контексті актуальним стає питання розробки методологічного підходу до стратегічного управління розвитком підприємств-стейкхолдерів, що дозволить не лише врахувати сучасні виклики, а й сформувати стійку модель їх подальшого зростання.

Формування ефективного інвестиційного середовища можливе лише за умов інтеграції інституційних механізмів у систему стратегічного управління. Це передбачає розробку моделей партнерської взаємодії між державними структурами, фінансовими установами та будівельними компаніями, що сприятиме зниженню транзакційних витрат та підвищенню прозорості інвестиційних процесів. Крім того, критично важливою є оцінка економічних ризиків і запровадження інструментів їхньої компенсації через механізми страхування, державної підтримки та фінансових стимулів.

Зважаючи на ці аспекти, дослідження інвестиційного середовища має комплексний характер і базується на системному аналізі його структурних елементів. Інституційні виклики, які супроводжують розвиток будівельного ринку, потребують відповідних методологічних рішень, спрямованих на створення сприятливих умов для залучення інвестицій.

***Ключові слова:* Інвестиційне середовище, стратегічне управління, інституційні виклики, будівельна галузь, підприємства-стейкхолдери, фінансові інструменти, економічні ризики, регуляторні механізми, капіталовкладення, інвестиційні стратегії.**

Вступ. Інвестиційне середовище є ключовим фактором забезпечення сталого розвитку будівельної галузі, оскільки воно визначає доступність фінансових ресурсів, рівень довіри інвесторів та можливості стратегічного планування підприємств-стейкхолдерів. Будівельний сектор відзначається високою капіталомісткістю, тривалими циклами реалізації проєктів та значною чутливістю до змін економічної та регуляторної політики. У таких умовах дослідження інвестиційного середовища дозволяє ідентифікувати основні чинники, що впливають на ефективність фінансування, а також сформувати підходи до мінімізації ризиків, пов'язаних із нестабільністю ринку.

Важливим аспектом аналізу є розгляд базових вимог та викликів інституційної сфери, яка формує правові, фінансові та організаційні рамки для залучення капіталу [19]. Ефективність інституційного забезпечення визначає рівень доступності інвестицій, а також можливості підприємств щодо реалізації довгострокових стратегій розвитку. З огляду на це, стратегічне управління підприємствами-стейкхолдерами будівельної галузі потребує методологічного підходу, що інтегрує інвестиційні чинники та інституційні механізми. Розробка такої методології сприятиме формуванню сприятливого середовища для інвестування та підвищенню конкурентоспроможності галузі в умовах глобальних економічних змін.

Актуальність дослідження інвестиційного середовища та його інституційних викликів у будівельній галузі зумовлена зростаючою

необхідністю забезпечення стабільного фінансування проєктів у контексті ринкової нестабільності. Будівельна сфера відіграє ключову роль у розвитку економіки, однак її капіталомісткість, довготривалість реалізації проєктів та висока залежність від макроекономічних чинників потребують ефективного стратегічного управління. Інституційні бар'єри, недостатня регуляторна підтримка, складнощі із залученням інвестиційних ресурсів стримують розвиток підприємств-стейкхолдерів, що знижує конкурентоспроможність галузі [20]. Формування комплексного підходу до управління інвестиційними потоками, інтеграція ефективних механізмів регулювання та зменшення ризиків сприятимуть підвищенню фінансової стійкості компаній. Це робить дослідження необхідним для розробки дієвих стратегій розвитку.

Проблематика дослідження інвестиційного середовища у будівельній галузі обумовлена високою залежністю підприємств-стейкхолдерів від стабільності фінансових потоків та ефективності інституційної підтримки. Будівельний сектор потребує значних капіталовкладень, однак залучення інвестицій ускладнюється макроекономічною нестабільністю, регуляторними обмеженнями та високими ризиками. Відсутність чіткої методології стратегічного управління інвестиціями в умовах змінного ринку створює загрозу для реалізації масштабних проєктів, знижуючи їхню привабливість для інвесторів.

Наявні механізми фінансування та регулювання часто не враховують специфіку будівельної галузі, що призводить до затримок у реалізації проєктів, підвищення вартості будівництва та втрати довіри з боку міжнародних інвесторів. Інституційна сфера, яка має забезпечувати сприятливі умови для капіталовкладень, стикається з проблемами нормативної нестабільності, недостатньої прозорості та складнощів у процедурі залучення інвестицій. Це актуалізує необхідність формування комплексної методології стратегічного управління, що дозволить мінімізувати ризики, підвищити ефективність інвестиційних рішень та сприяти довгостроковому розвитку підприємств-стейкхолдерів у будівельній галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідження інвестиційного середовища будівельної галузі активно розглядається у працях вітчизняних та зарубіжних науковців, які аналізують основні чинники залучення капіталу, оцінюють вплив регуляторних механізмів та пропонують методи зниження інвестиційних ризиків. Значна увага приділяється питанням фінансової стійкості підприємств, ефективності державної підтримки та механізмам державно-приватного партнерства, що сприяють залученню довгострокових інвестицій. У сучасній науковій літературі також висвітлюються аспекти цифровізації інвестиційного процесу, роль

міжнародних фінансових інститутів та необхідність розробки адаптивних стратегій управління в умовах макроекономічної нестабільності.

Водночас залишається низка невирішених питань, що потребують подальшого дослідження. Зокрема, недостатньо розкрито комплексний вплив інституційного середовища на залучення інвестицій у будівельну сферу, а також взаємозв'язок між стратегічним управлінням підприємствами-стейкхолдерами та їхньою здатністю адаптуватися до змін ринку. Відсутня цілісна методологія, яка б інтегрувала інструменти оцінки інвестиційних ризиків, механізми нормативно-правового регулювання та практики управління капіталовкладеннями на всіх етапах реалізації будівельних проєктів.

Актуальним залишається питання розробки ефективних підходів до оптимізації інвестиційного середовища в умовах нестабільної економічної ситуації, а також адаптації міжнародного досвіду фінансування до специфіки національного ринку. Крім того, потребує подальшого вивчення вплив сучасних технологій на ефективність інвестиційних процесів, зокрема застосування блокчейн-технологій, штучного інтелекту та Big Data у сфері управління будівельними проєктами. Це створює необхідність формування нових методологічних підходів, які дозволять підвищити ефективність залучення інвестицій та забезпечити довгострокову конкурентоспроможність підприємств-стейкхолдерів у будівельній галузі.

Метою статті є дослідження інвестиційного середовища будівельної галузі, визначення його базових вимог і викликів інституційної сфери, а також розробка методологічних підходів до стратегічного управління розвитком підприємств-стейкхолдерів. Запропоновані рішення сприятимуть мінімізації ризиків, підвищенню ефективності інвестиційних процесів і формуванню стійкої моделі управління будівельними проєктами.

Вклад основного матеріалу: Дослідження інвестиційного середовища будівельної галузі є важливим аспектом стратегічного управління підприємствами-стейкхолдерами, оскільки визначає можливості залучення капіталу, ефективність регуляторних механізмів та стійкість економічних відносин. У сучасних умовах, коли ринок будівництва зазнає впливу глобальних економічних та політичних факторів, формування стабільного інвестиційного середовища є критично важливим завданням [1]. Зокрема, це середовище визначається рівнем довіри інвесторів, фінансовими інструментами, інституційними чинниками та макроекономічною стабільністю.

Одним із ключових аспектів аналізу є дослідження вимог до інвестиційного середовища, що передбачає оцінку надійності законодавчої бази, прозорості фінансових операцій, гарантій захисту капіталовкладень та рівня державного регулювання. Важливим показником є стабільність

економіки, оскільки нестабільність валютного курсу, інфляційні процеси та кризові явища можуть стримувати притік інвестицій [2]. Крім того, значну роль відіграє рівень розвитку інфраструктури, оскільки транспортні, логістичні та енергетичні можливості країни визначають привабливість будівельної галузі для інвесторів.

Важливо враховувати й те, що інвестиційна привабливість залежить від комплексного поєднання факторів. Для структурованого аналізу наведемо таблицю 1, у якій відображено основні вимоги до ефективного інвестиційного середовища та їхній вплив на будівельну галузь.

Таблиця 1

Основні вимоги до інвестиційного середовища будівельної галузі

Вимога	Опис	Вплив на будівельну галузь
Стабільність законодавства	Передбачає прогнозованість регуляторних змін	Забезпечує довгострокове планування інвестиційних проєктів
Економічна стабільність	Контроль рівня інфляції, валютного курсу, податкової політики	Зменшує фінансові ризики інвесторів
Прозорість фінансових операцій	Доступність інформації про фінансовий стан компаній та інвестиційні механізми	Сприяє формуванню довіри між учасниками ринку
Розвинена інфраструктура	Наявність транспортних, енергетичних та логістичних можливостей	Забезпечує ефективну реалізацію будівельних проєктів
Інституційна підтримка	Участь держави у стимулюванні інвестицій	Полегшує доступ до фінансування великих проєктів

(розроблено авторами на основі [2, 13, 16])

Як видно з табл. 1, формування ефективного інвестиційного середовища вимагає не лише покращення фінансових умов, але й розвитку нормативно-правової бази та інфраструктурних можливостей. Саме ці елементи визначають рівень довіри інвесторів і забезпечують стабільний розвиток будівельного сектора [3].

Окрім вимог, важливим аспектом аналізу є визначення викликів, що стоять перед інституційною сферою у сфері залучення інвестицій. Зокрема, глобалізаційні процеси, геополітичні ризики та технологічні трансформації формують нові умови для стратегічного управління підприємствами-стейкхолдерами. Важливими викликами є високий рівень бюрократії, обмежений доступ до довгострокового кредитування та нестабільність ринкових умов. Крім того, значну проблему становить низький рівень адаптації будівельних компаній до сучасних вимог сталого розвитку та екологічної відповідальності, що стає визначальним критерієм для міжнародних інвесторів [4]. Відсутність ефективних механізмів управління

ризиками, зокрема щодо правового захисту капіталовкладень, також ускладнює залучення довгострокових інвестицій [11].

Сучасні виклики вимагають активного впровадження інноваційних фінансових інструментів, зокрема проектного фінансування, механізмів державно-приватного партнерства та цифрових платформ для автоматизації інвестиційних процесів. Також критично важливим є розширення міжнародного співробітництва та залучення кращих світових практик управління інвестиціями [5]. Для наочного представлення факторів, що впливають на формування інвестиційного середовища, розроблена схема на рисунку 1. Вона відображає взаємозв'язок між ключовими елементами, які визначають ефективність залучення інвестицій у будівельну галузь.

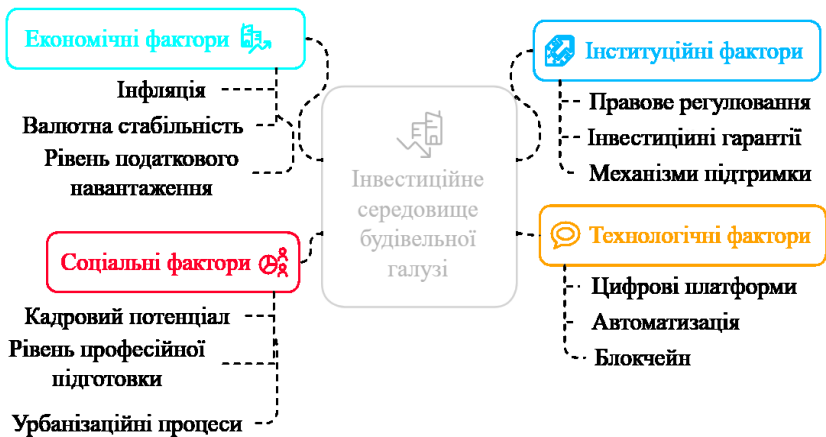

Рис. 1. Взаємозв'язок ключових елементів інвестиційного середовища
(розроблено авторами на основі [5])

Схема демонструє, що для ефективного функціонування інвестиційного середовища необхідна взаємодія між усіма зазначеними компонентами. Неможливо досягти позитивних результатів, якщо хоча б один із них залишається недостатньо розвиненим. Наприклад, навіть за наявності сприятливих економічних умов, низький рівень правового захисту інвестицій може стати бар'єром для залучення капіталу [6].

Зважаючи на зазначені аспекти, стратегічне управління розвитком підприємств-стейкхолдерів у будівельній галузі має базуватися на комплексному підході до формування інвестиційного середовища. Необхідно впроваджувати ефективні фінансові механізми,

удосконалювати нормативно-правову базу та розвивати інфраструктурні можливості. Також важливим напрямом є інтеграція сучасних цифрових технологій, що сприятиме підвищенню прозорості фінансових процесів та ефективності управління інвестиціями [7].

Крім того, необхідно активізувати співпрацю між державним та приватним секторами з метою створення сприятливих умов для довгострокового інвестування. Використання міжнародного досвіду дозволить розробити ефективні інструменти залучення капіталу, що відповідатимуть сучасним вимогам ринку. Запровадження механізмів державно-приватного партнерства сприятиме реалізації масштабних інфраструктурних проєктів, що зміцнить позиції будівельної галузі в національній економіці [8].

Формування ефективних стратегій розвитку для підприємств-стейкхолдерів будівельного сектору безпосередньо залежить від особливостей інституційного середовища. Основні фактори впливу включають нормативно-правові обмеження, політичні рішення, макроекономічні умови та екологічні стандарти. Врахування цих складових дозволяє підприємствам забезпечити гнучкість у прийнятті управлінських рішень, впроваджувати інноваційні підходи та раціонально використовувати наявні ресурси. Сталий розвиток неможливий без якісного стратегічного планування, заснованого на всебічному аналізі інвестиційного середовища та прогнозуванні змін у регуляторній політиці [9].

Одним із важливих аспектів аналізу є математичне моделювання інвестиційної стратегії підприємств, що дозволяє оцінити рівень ризиків та визначити оптимальні підходи до управління фінансовими потоками. Зокрема, модель оцінки ефективності капіталовкладень може бути виражена через формулу [13, 14]:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t} - C_0, \quad (1)$$

де NPV – чиста приведена вартість інвестиційного проєкту,

CF_t – очікуваний грошовий потік у період t ,

r – дисконтна ставка,

C_0 – початкові інвестиції.

Аналіз цієї формули дозволяє визначити, наскільки доцільно здійснювати капіталовкладення в конкретний проєкт за поточних ринкових умов. Іншим важливим аспектом стратегічного управління є баланс між короткостроковими та довгостроковими інвестиціями, що можна виразити наступною рівновагою фінансових потоків [13, 15]:

$$\sum_{t=1}^T \frac{R_t}{(1+i)^t} = \sum_{t=1}^T \frac{I_t}{(1+i)^t}, \quad (2)$$

де R_t – доходи від реалізації проєкту в період t ,

I_t – витрати на його здійснення, i – ставка дисконтування,

T – тривалість проєкту. Використання такого підходу сприяє зниженню фінансових ризиків та забезпечує стабільність розвитку підприємств.

Окрім фінансового аналізу, варто враховувати структурні виклики, що впливають на будівельну галузь. До них належать нестабільність вартості сировини, складнощі у залученні кредитних ресурсів, необхідність цифровізації бізнес-процесів та адаптація до змін у міжнародному регулюванні. Саме ці фактори визначають конкурентоспроможність підприємств та їхню здатність інтегрувати інноваційні рішення [10, 17]. Таблиця 2 представляє основні бар'єри та можливості, що впливають на ефективність стратегічного управління будівельними підприємствами.

Таблиця 2

Аналіз бар'єрів та можливостей стратегічного управління

Фактор	Бар'єри	Можливості
Фінансові умови	Висока вартість кредитних ресурсів	Державно-приватне партнерство, грантові програми
Технологічні зміни	Низька адаптація до цифрових інструментів	Автоматизація, штучний інтелект у проєктуванні
Регуляторне середовище	Жорсткість екологічних норм	Зелена сертифікація, екологічне фінансування
Ринкові ризики	Коливання цін на матеріали	Диверсифікація постачальників, хеджування ризиків

(розроблено авторами на основі [10])

Аналізуючи наведені дані, можна відзначити, що стратегічне управління будівельними підприємствами вимагає не лише подолання бар'єрів, а й активного використання доступних можливостей. Додатково важливим напрямом є розвиток ефективних інструментів стратегічного прогнозування та автоматизації управлінських рішень. На рисунку 2 представлена схема, яка відображає взаємозв'язок між ключовими факторами формування інвестиційного середовища.

Аналіз інвестиційного середовища та стратегічного управління стейкхолдерами будівельної галузі підтверджує потребу в комплексному підході. Використання математичних моделей, аналіз ризиків та інноваційні рішення підвищують ефективність і стійкість компаній. Розвиток будівельних підприємств залежить від внутрішніх і зовнішніх факторів, що визначають їхню спеціалізацію та конкурентоспроможність [12].

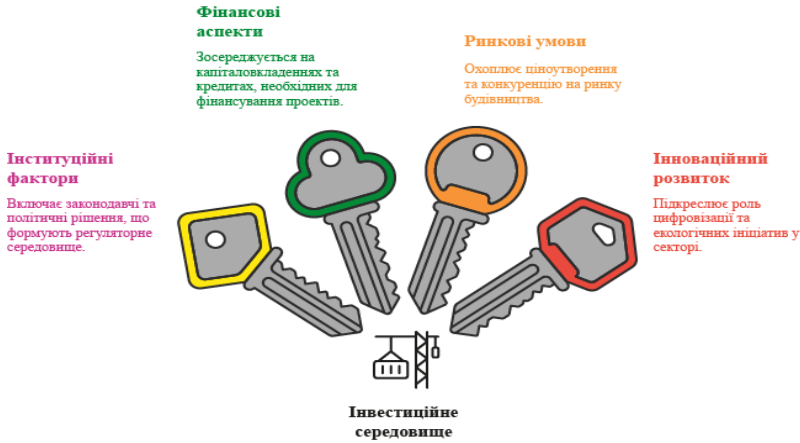

Рис. 2. Взаємозв'язок факторів формування інвестиційного середовища
(розроблено авторами на основі [10])

Ключовим є аналіз економічної ефективності, заснований на співвідношенні ресурсів і результатів, зокрема оцінці продуктивності їх використання [18]:

$$P = \left(\frac{\sum_{i=1}^n W_i}{\sum_{i=1}^n R_i} \right) * 100\%, \quad (3)$$

де P – загальна продуктивність компанії,

W_i – обсяг виконаних робіт у i -му періоді,

R_i – використані ресурси, n – кількість періодів.

Крім того, для оцінки стійкості інвестиційних стратегій використовується розрахунок інтегрального коефіцієнта ефективності інвестиційних вкладень [17]:

$$E = \frac{\sum_{j=1}^m (B_j - C_j) * D_j}{\sum_{j=1}^m I_j}, \quad (4)$$

де E – ефективність інвестиційного проекту,

B_j – прибуток від j -го напрямку діяльності,

C_j – витрати,

D_j – коефіцієнт значущості,

I_j – інвестиції, m – кількість напрямів.

Стратегічний розвиток будівельних компаній залежить від поєднання технологічних, економічних і регуляторних факторів. На рисунку 3 представлено взаємозв'язок між цими компонентами та їхній вплив на формування ефективних управлінських рішень.

Зв'язки між цими елементами забезпечують комплексний підхід до управління, що дозволяє компаніям оперативно адаптуватися до змін ринкових умов, підвищувати ефективність ресурсного використання та забезпечувати довгострокову стабільність [11, 20].

Розвиток спеціалізації будівельних компаній відбувається через поступове звуження напрямів діяльності та адаптацію до ринкових вимог. Спочатку компанії функціонували як універсальні підрядники, виконуючи повний цикл робіт від проектування до введення в експлуатацію. Надалі зростання конкуренції та підвищення вимог до якості спричинило появу вузькоспеціалізованих підприємств, що сфокусувалися на конкретних етапах будівництва або окремих сегментах ринку.

Рис. 1. Стратегічне управління в будівництві: фактори та взаємозв'язки
(розроблено автором на основі [11])

Зміни в галузі також стосуються управлінських моделей. Раніше домінувала концепція генерального підряду, коли одна компанія здійснювала всі етапи реалізації проекту. Нині все більше поширюється підхід, коли кожен сегмент будівництва виконується спеціалізованими підрядниками, що забезпечує вищу якість та швидкість реалізації проектів [12]. У таблиці 3 подано основні напрями спеціалізації будівельних компаній та їхні характеристики.

Аналізуючи тенденції розвитку, можна зазначити, що компанії орієнтуються на технологічні рішення для автоматизації, цифровізації та

екологічних стандартів. Висока конкуренція вимагає стратегічного підходу до управління, поєднуючи інновації, ефективне використання фінансів та адаптацію до змін регуляцій.

Таблиця 3

Основні напрями спеціалізації будівельних компаній

Напрямок спеціалізації	Основні характеристики	Ключові технології
Загальнобудівельні компанії	Виконання повного циклу будівництва, універсальний підхід	Традиційні будівельні методи
Інвестиційно-девелоперські компанії	Планування, проектування, фінансування та управління міськими проектами	ВІМ-технології, фінансове моделювання
Високоспеціалізовані компанії	Фокусування на окремих етапах будівництва (земляні роботи, монтаж, інженерні мережі)	Автоматизація процесів, цифрові рішення
Екологічні будівельні компанії	Впровадження енергоефективних та екологічно чистих технологій	Зелене будівництво, енергоефективні матеріали
Технологічні компанії	Використання 3D-друку, модульного будівництва, роботизованих систем	Роботизовані технології, цифровий контроль процесів

(розроблено автором на основі [12])

Успіх будівельних компаній залежить від здатності адаптуватися до нових умов і впроваджувати інновації, що дають конкурентні переваги та довгострокову стійкість. Ті компанії, які активно інтегрують новітні технології та швидко реагують на зміни, займають лідируючі позиції на ринку. Це дозволяє їм не лише забезпечувати високий рівень ефективності, а й мінімізувати ризики в умовах економічної нестабільності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Дослідження інвестиційного середовища будівельної галузі підтвердило його ключову роль у формуванні стійкої моделі розвитку підприємств-стейкхолдерів. Визначено, що ефективність інвестиційних процесів значною мірою залежить від рівня інституційної підтримки, доступності фінансових ресурсів та здатності регуляторної системи адаптуватися до динамічних змін ринку. Виявлено, що існуючі виклики, зокрема нестабільність законодавчої бази, складність процедур залучення інвестицій та обмеженість механізмів захисту капіталовкладень, створюють значні перешкоди для довгострокового розвитку галузі.

Результати аналізу дозволяють стверджувати, що стратегічне управління підприємствами-стейкхолдерами повинно базуватися на комплексному підході до оптимізації інвестиційного середовища. Це

передбачає розробку ефективних фінансових інструментів, вдосконалення нормативно-правових механізмів та інтеграцію сучасних технологій у процеси оцінки й управління інвестиційними ризиками. Впровадження методології стратегічного управління сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості будівельної галузі, забезпечить сталість фінансування та мінімізує ризики, пов'язані з макроекономічною нестабільністю.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на адаптацію міжнародного досвіду управління інвестиціями до національних умов, розробку механізмів державно-приватного партнерства та застосування цифрових технологій для підвищення ефективності капіталовкладень. Крім того, необхідно розширити аналітичну базу для оцінки впливу регуляторної політики на залучення інвестицій у будівельну сферу. Це дозволить сформувати інноваційну модель розвитку галузі, що відповідатиме сучасним викликам та забезпечить стабільне зростання підприємств-стейкхолдерів.

Важливим аспектом є також розвиток інституційної інфраструктури, що сприятиме зменшенню перешкод на шляху до інвестицій. Створення сприятливих умов для бізнесу, забезпечення прозорості ринку, вдосконалення системи фінансового контролю та надання гарантій для інвесторів дозволить покращити інвестиційний клімат. Підвищення взаємодії між державними органами та підприємствами також стане важливим чинником у залученні капіталу для реалізації інфраструктурних проєктів, що є необхідним для підтримки стабільного економічного розвитку країни.

Список використаної літератури

1. Davis, R. "Financial Mechanisms in Construction: Opportunities and Challenges." *Construction Finance Journal*, 2024, vol. 12, p. 34-48.
2. H. Shpakova, I. Chupryna, I. Ivakhnenko, A. Biloshchytskyi, M. Zinchenko and N. Plys, "Tools For Assessing The Competitiveness Of A Construction Company As A Contractor In Public-Private Partnership Projects," 2024 *IEEE 4th International Conference on Smart Information Systems and Technologies (SIST)*, Astana, Kazakhstan, 2024, pp. 473-481
3. Іванова, Т. С. Learn OLAP and Business Intelligence [Online]. – Available at: <https://olap.com/learn-bi-olap/tutorials/create-and-modify-a-slice/> (20 April 2022) "Інвестиційне середовище в будівельному секторі: проблеми та можливості." Київ: "Будівельник", 2023. С. 78-89.
4. World Business Council for Sustainable Development (2001). What is the WBCSD? [Online]. – Available at: <http://www.wbcsd.ch/aboutus/index.html>. – (12 February 2022)
5. Акофф Р. Планирование будущего корпорации Прогресс, 1985. 326с.

6. Рижаківа Г.М., Чуприна Ю.А.. Формування будівельного кластеру у форматі державних інвестиційних цільових програм. Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. 2019. Вип. 40. С. 19-24. <http://ways.knuba.edu.ua/issue/view/11913>
7. Кизим М. О., Забродський В. А. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства. Харків: ВД "ІНЖЕК", 2003. 141 с.
8. Пан Л. В. Збалансована система показників (Balanced Scorecard - BSC) як інструмент ефективного управління стратегією організації // Наукові записки. Економічні науки, 2003. Том 21. С. 56-63.
9. Салига К. С. Ефективність реальних інвестицій: моногр. Запоріжжя: ГУ „ЗІДМУ”, 2007. – 284 с.
10. Сидоренко, О. М. "Державно-приватне партнерство в будівництві: теоретичні та практичні аспекти." – Харків: Наукова думка, 2022. С. 44-58.
11. Смерічевський С.Ф. Закономірності і перспективи розвитку малого підприємництва в структурі національної інноваційної системи України: монографія / С.Ф. Смерічевський, О.В. Ахунзянов, та ін. / за заг. ред. С.Ф. Смерічевського. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2017. 224с.
12. Чуприна Ю.А. Побудова концепції інтеграції підприємств стейкхолдерів до складу будівельного кластеру. [Текст] // Формування ринкових відносин в Україні// 2019 зб.наук.праць №1 (212)
13. Гойко, А. Ф. (1999). Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації. К.: ВІРА-Р, 1999. 248-249.
14. Сорокіна Л., Гойко А. . (2023). Аналіз методів оцінки ризику інвестиційних проєктів в аспекті відновлення національної економіки. Шляхи підвищення ефективності будівництва , 1 (51), 52–73.
15. Планування, облік і аналіз інвестицій та їх ефективність : методичні вказівки до практичних занять із дисципліни спеціальної підготовки випускної кафедри : для студентів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» ОПП «Промислове і цивільне будівництво» / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; укладачі : А. Ф. Гойко, Л. В. Сорокіна, О. С. Гриценко, Т. Ю. Цифра, К. І. Шевчук. – Київ : КНУБА, 2023. – 32 с.
16. Федоренко В.Г., Гойко А.Ф. Інвестознавство: підручник. 3-тє вид., допов. К.: МАУП, 2004. 480 с.
17. Рогожин П.С., Гойко А.Ф. Економіка будівельних організацій. Київ : Скарби, 2001. 448 с.
18. Ізмайлова К. В., Ізмайлова О. В. Система експертизи ефективності інвестиційних проєктів на стадії техніко-економічного обґрунтування. Управління розвитком складних систем. 2010. Вип. 4. С. 45-54.
19. Ізмайлова К. В. Імітаційне моделювання розвитку будівельного підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. 2007. вип.4.

20. Sorokina, L. V., & Hoyko, A. F. (2017). Econometric toolkit for financial security management of construction companies. Kyiv: Kyiv National University of Construction and Architecture [in Ukrainian].

References

1. Davis, R. "Financial Mechanisms in Construction: Opportunities and Challenges." *Construction Finance Journal*, 2024, vol. 12, p. 34-48.
2. H. Shpakova, I. Chupryna, I. Ivakhnenko, A. Biloshchytskyi, M. Zinchenko and N. Plys, "Tools For Assessing The Competitiveness Of A Construction Company As A Contractor In Public-Private Partnership Projects," 2024 IEEE 4th International Conference on Smart Information Systems and Technologies (SIST), Astana, Kazakhstan, 2024, pp. 473-481
3. Learn OLAP and Business Intelligence [Online]. – Available at: <https://olap.com/learn-bi-olap/tutorials/create-and-modify-a-slice/> (20 April 2022)
4. Ivanova, T. S. "Investment Environment in the Construction Sector: Problems and Opportunities." – Kyiv: Publishing House "Budivelnik", 2023. P. 78-89.
5. World Business Council for Sustainable Development (2001). What is the WBCSD? [Online]. – Available at: <http://www.wbcsd.ch/aboutus/index.html>. – (12 February 2022)
6. Akoff R. Planning the future of the corporation. M.: Progress, 1985. 326 p.
7. G.M. Ryzhakova, Yu.A. Chuprina. Formation of a construction cluster in the format of state investment target programs. Ways of increasing the efficiency of construction in the conditions of forming market relations". – Issue 40. – K.: KNUBA, 2019. – p. 19-24. <http://ways.knuba.edu.ua/issue/view/11913>
8. Kyzym M. O., Zabrodskyi V. A. Assessment and diagnostics of the financial stability of an enterprise. – Kharkiv: VD "INZHEK", 2003. – 141 p.
9. Pan L. V. Balanced Scorecard (Balanced Scorecard - BSC) as a tool for effective management of the organization's strategy // Scientific notes. Economic sciences, 2003. – Volume 21. – P. 56-63.
10. Saliha K. S. Effectiveness of real investments: monograph / K. S. Saliha. Zaporizhzhia: GU "ZIDMU", 2007. – 284 p.
11. Sydorenko, O. M. "Public-private partnership in construction: theoretical and practical aspects." Kharkiv: Naukova Dumka, 2022. P. 44-58.
12. Smerichevsky S.F. Patterns and prospects for the development of small business in the structure of the national innovation system of Ukraine: monograph / S.F. Smerichevsky, O.V. Akhunzyanov, T.M. Banasko et al. / ed. S.F. Smerichevsky. – Kherson: Helvetica Publishing House, 2017. – 224p.
13. Chupryna Yu.A. Building a concept for the integration of stakeholder enterprises into the construction cluster. [Text] // Formation of market relations in Ukraine// 2019 collection of scientific works No. 1 (212)

13. Hoiko, A. F. (1999). Metody otsinky efektyvnosti investytsii ta priorytetni napriamy yikh realizatsii. K.: VIRA-R, 1999. 248-249.
14. Sorokina L., Hoiko A. . (2023). Analiz metodiv otsinky ryzyku investytsiinykh proektiv v aspekti vidnovlennia natsionalnoi ekonomiky. Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva , 1 (51), 52–73.
15. Planuvannia, oblik i analiz investytsii ta yikh efektyvnist : metodychni vkazivky do praktychnykh zaniat iz dystsypliny spetsialnoi pidhotovky vypusknai kafedry : dlia studentiv spetsialnosti 192 «Budivnytstvo ta tsyvilna inzheneriia» OPP «Promyslove i tsyvilne budivnytstvo» / Kyiv. nats. un-t bud-va i arkhitekt. ; ukladachi : A. F. Hoiko, L. V. Sorokina, O. S. Hrytsenko, T. Yu. Tsyfra, K. I. Shevchuk. – Kyiv : KNUBA, 2023. – 32 s.
16. Fedorenko V.H., Hoiko A.F. Investoznavstvo: pidruchnyk. 3-tie vyd., dopov. K.: MAUP, 2004. 480 s.
17. Rohozhyn P.S., Hoiko A.F. Ekonomika budivelnnykh orhanizatsii. Kyiv : Skarby, 2001. 448 c.
18. Izmailova K. V., Izmailova O. V. Systema ekspertyzы efektyvnosti investytsiinykh proektiv na stadii tekhniko-ekonomichnoho obgruntuvannia. Upravlinnia rozvytkom skladnykh system. 2010. Vyp. 4. S. 45-54.
19. Izmailova K. V. Imitatsiine modeliuvannia rozvytku budivelnnoho pidpriemstva. Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi. 2007. vyp.4.
20. Sorokina, L. V., & Hoyko, A. F. (2017). Econometric toolkit for financial security management of construction companies. Kyiv: Kyiv National University of Construction and Architecture [in Ukrainian].

A.V. Sibikovskiy, Y.D. Hura, M.M. Movchan, O.V. Bodianskyi

Research of the investment environment and its basic requirements and challenges of the institutional sphere as an element of the methodology of strategic management of the development of stakeholder enterprises in the construction industry

The modern conditions of the construction industry require considering the investment environment as a key factor in the strategic management of stakeholder companies' development. The construction sector, being capital-intensive and long-term in implementation, necessitates a thorough analysis of the specifics of attracting investments, their structure, and mechanisms for adapting to dynamic market changes. Institutional aspects of shaping this environment play a central role in ensuring the sustainability of financial flows, effective resource allocation, and risk minimization.

An important area of research is the identification of basic requirements for the institutional sphere that determine the competitiveness of the investment process. Regulatory mechanisms, legislative initiatives, investment guarantee systems, and financial instruments influence the effectiveness of capital attraction to the construction sector. Moreover, significant challenges arise due

to the instability of the economic environment, changes in financing policies, technological transformations, and environmental standards. In this context, developing a methodological approach to strategic management of stakeholder companies' development becomes relevant, allowing not only to address contemporary challenges but also to create a stable model for their further growth.

The formation of an effective investment environment is only possible through the integration of institutional mechanisms into the strategic management system. This involves developing models of partnership interaction between government structures, financial institutions, and construction companies, which will help reduce transaction costs and increase the transparency of investment processes. Furthermore, it is critically important to assess economic risks and implement compensation mechanisms through insurance, state support, and financial incentives.

Considering these aspects, the study of the investment environment is complex and based on a systematic analysis of its structural elements. The institutional challenges accompanying the development of the construction market require appropriate methodological solutions aimed at creating favorable conditions for investment attraction. This will enhance the resilience of the construction industry, contribute to the long-term development of stakeholder companies, and enable the creation of an adaptive management system capable of responding to the challenges of a dynamic market.

Keywords: Investment environment, strategic management, institutional challenges, construction industry, stakeholder companies, financial instruments, economic risks, regulatory mechanisms, capital investments, investment strategies.

Посилання на статтю:

АПА: Sibikovskiyi, A.V., Hura, Y.D., Movchan, M.M., Bodianskyi O.V. (2024). Investytsii v «zelene» budivnytstvo yak zaporuka innovatsiinoho rozvytku budivelnoi haluzi [Research of the investment environment and its basic requirements and challenges of the institutional sphere as an element of the methodology of strategic management of the development of stakeholder enterprises in the construction industry]. *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*, 53(3), 3-18.

ДСТУ: Сібіковський О. В., Гура Є. Д., Мовчан М. М., Бодянський О. В. Дослідження інвестиційного середовища та його базових вимог і викликів інституційної сфери як елемент методології стратегічного управління розвитком підприємств-стейкхолдерів будівельної галузі. *Шляхи підвищення ефективності будівництва*. 2024. № 53(3). С. 3-18.